

BAJTÁRSI LEVÉL

1963. XVI. évf. 5-6. sz. levél. 41. oldal. Utrecht, 1963. V. 10. =

EMLEKBEZÜNK...

Valamikor, amikor még az "Edesanya" szót áhitattal, a legnagyobb tisztelettel, hódolattal ejtette ki száján a gyermek, a felnőtt, minden esztendő talán legszebb hónapjában, májusban, szenteltünk egy napot az Anyáknak.

Miért? Talán azért, hogy e napon a sokgyermekes Anyákat ki-tüntessék, a nehéz anyagi viszonyok között élőkét megjutalmazzák? Nem, nem azért. Azért, hogy az ilyen napon ünnepélyes külsőségek között, gyermeki alázattal megköszönhessük a jó Istennek, hogy gondos, szerető, fiatal-ságát, szépségét, esetleg életét is érttünk áldozó Edesanyát adott né-künk, és a munkáiban megkérgesedett, ráncos, remegő anyai kezet gyermeki hódolattal megcsókolhassuk.

Edesanyám... Nem hiszem, hogy a világ összes nyelvei között legyen még egy, amely oly felségesen, oly remek szépséggel, gyengédséggel, gyermeki ragaszkodással fejezi ki az anya és gyermeke közötti viszonyt, mint a mi édes magyar nyelvünk.

Edesanyám... Van-e a világon még egy ilyen vagy ehhez hasonló fogalalom? Minden pótolható, de az Edesanyát senki, semmi, soha nem pótolhatja.

Megfigyelted-e az Edesanyád áldott kezét, amint megsimogattott, láttad-e a szemében azt a büszke fellángolást, amikor reád nézett, ha téged dicsértek? Láttad-e, amikor kis testvérkéd kezét imára kulcsolta össze, és tanította imádkozni? Észrevetted-e, amikor csintalan engedetlenség miatt keze büntetett, hogyan sajgott, fájt a szive? És Te a következő pillanatban, sirva bár, de kitart karokkal mégis Nála kerestél vigasztalást, és Ő a régi, változatlan anyai szeretettel ölelt át és csókolta le könnyeidet? Ő akkor is s mindig szerető Edesanyád volt!

Es ha hosszabb idő után hazakerültél, Ő volt az, aki anyai lelkének teljes odaadásával fogadott, megölelt, kényeztetett, mint gyermekkorodban!

Es ha az isteni gondviselés elszólitotta az élők sorából, pótolhatatlan irt éreztél eltávozásával.

Edesanyám...

Ugyancsak május hónap utolsó vasárnapján másik nagy ünne-pünk is volt otthon! Ma ott nem az: a Hősök napja.

Nem véletlen, hogy ez az ünnepünk az Anyák-napja után kö-vetkezett. A két ünnepnapot nehéz elválasztani egymástól, mert az anyák adták és nevelték a Hazának a hősokeket.

Hősök napján arra kell gondolnunk, hogy a hazáért évszázá-dokon keresztül mindig sokan áldozták fel az életüket.

"Adassék tisztelet a katonaezsménynek!" vallotta a XVII. század első felében Zrínyi, a nagy hadvezér és író.

Ha ennek a katonaezsménynek nem lett volna mindig anyyi

ezer és ezer hive, akkor a kellő pillanatban kevesebbszer mozdultak volna meg a magyar szívek.

A magyar vér nem tagadta meg magát, hiszen a honfoglalás után a királyok, elsősorban püspökeikkel és az ország "zászlós urai"-val együtt mindig arra adtak példát, hogy a megszerzett szép hazát az idegenek betörésétől mindenáron is meg kell védeni.

A haza drága volt és az emberélet - a magyar katona eszményből lobogása közben - szinte olcsóvá vált.

A saját lelki gyengeség, avagy az önzés izmos ellenszeréül a hős királyok alatt nehéz katonai gyakorlatokon nevelték és edzették a fiatalságot. Így kipróbált ezrek egyre készen várták ama pillanatot, amikor körülhorodzták a véres kardot.

Egykor a nemesség, a várispánok katonái, az állandó "fekete hadsereg" és később a sok küzdelmet átélő hajdúk s az 1848-as idő "vörös-sipkás" diákjai úgy nőttek ki a földből, hogy szinte hihetetlen.

Minden letűnt század nagy megmozdulásáról ez a költői igazság beszél:

"Csodálatos ifju sereg,
Mely nem tudni, hogyan támadt,
Napok szülték s mégis mintha
Szülte volna három század".

A magyar hősi életszemlélet és a hazáért való áldozathozatal mindig megvolt. Ebből kivették részüket a magyar nők is. Bátorságuk, kitartásuk és áldozatkészségük több esetben az élettársuk fölé emelte őket, és beírta nevüket a történelembe.

A legutolsó szabadságharcunk vagy 20 ezer olyan névtelen és főleg fiatal gyermek hőst adott a hazának, akik az elégtelen égyve-reket önfeláldozással pótolták.

Gondoljunk a szovjet börtönök oly sok kiskorujára is, akik a könyörtelen nap eljövetelekor szintén életüket adták a magyar hazáért.

Hősök napja: a magyar élniakarás örök ünnepe! A nagy Zrínyi életszemlélete és vezérgondolata mindannyiunknak szól:

"Adassék tisztelet a magyar katonaeszménynek,
A hazáért megdicsőültek szelleme töltson el,
És a magyarok Istene segítsen meg minket! Amen! "

Anonymus.

+.+.+.+.+

HŐSÖK NAPJÁRA.

Életünk nagy érték, ha lélekkel élünk,
Ha egyre bennünk él az áldozatos mult,
Amikor a gyászban mindig csak remélünk,
Mert szívünk a sok példából folyton okult.

Nekünk a hősiünk már egy tengernyi magyar,
Összefogásban egy egész nagy hadsereg,
Fel a fejjel, újra kizöldül az avar:
Magyar hősök napján senki sem kesereg!

v. Borcsiczky Imre.

+.+.+.+.+

CSENDŐR ARCOK.

2.

P a c s a.

/folytatás/

Fogadtam Borsó alhdy. jelentését, majd a fegyverhasználatkor parancsnokló törm-el vázoltattam az események lefolyását. Felállítottam a csendőroket pontosan oda, ahol fegyverüket használták, puskákat megvizsgáltam, töltenykészletüket szintén. E vizsgálat azt eredményezte, hogy a 7 csendőr közül 5 egy-egy lövést tett, 2 pedig kettő-kettőt. /Ezek a csendőrök a balszárnyon a legkritikusabb helyre kerültek./ Megtekintettem a csendőr-csatárláncre dobogált karókat, tégladarabokat, üvegeket és ezek szilánkjait. /./

Ez után a vásártéren a becsapódásokat kerestem meg. Megtaláltam mind a kilencet. Ezek közül hét embermagasságban esett, kettő magas volt. A sátrak még álltak; a sátorvásznakon és a sátrakban eltalált tárgyakon a lövedékek pályája fel volt fedezhető. Találgattam, hogy melyik lövés melyik csendőr puskájából eredhetett, és arra a feltevésre jutottam, hogy a két magas találat vagy a 2 balszárnnyon álló csendőr egy-egy lövéséből keletkezett, vagy mindkettő a balszárnny szélő csendőréből. Ennek pontos megállapítása nem vezetett volna kétségtelen eredményre. De most ez nem is volt lényeges. Mint ahogy merőben helytelen lett volna azt keresnem, hogy a halálos találatok és a súlyosan sebesült találatok melyik csendőr puskájából eredt. Itt ugyanis nem egén egyénnel állott szemben, hanem az államhatalom az eszt veszített tömeggel. A fegyvert használó csendőrök amugy is egyetemlegesen voltak felelősek. A törm. a kiadott parancsaiért, vagy ha ilyen lett volna: az elmulasztottért; a csendőrök pedig a parancsok teljesítéséért, vagy ha ilyen történt volna: veszélyes pillanatban elmulasztott öntevékenységeért.

Az iskolánál találtam szem- és fültanukat, akik az iskolából és bejáratától figyelve, az események lefolyását figgadtan esetelhettk. /Nem a hajcsárokat érttem./

A talált helyzetet gyorsan vázlattal rögzítettem, távmondattal a laktanyából a B.M.-nek tájékoztató jelentést tettem. Ebben megemlítettem azt is, hogy a fegyverhasználat jogossága tekintetében kétség nem látszik fennforogni, a jogosságot megállapítani azonban bizottság hivatott. /Itt meg kell jegyezmem, hogy ebben az esetben célszerű lett volna a bizottságba polgári szerveket is belevonní. Sok kifogásoló, félremagyarázó vitorlából ki lehetett volna fogni a szelet./

Visszatérve a helyszínrre, ott találtam a kerület ügyészét, akit a kerpság: rendelt igen helyesen ki ügyési vizsgálat megejtésére. A további vizsgálatot, vagyis a kivizsgálást ő végezte. En csupán a vonatkozó csendőri utasítások tekintetében és mint fegyverszakértő állottam rendelkezésére. A magam megállapításait helyszínvázlat csatolásával jegyzőkönyvbe mondtam neki. Együtt állapítottuk meg, hogy a téréden üveggel megdobott csendőr zuzódása jelentéktelen, a kalapokat és egyenruhákat, szuronyhüvelyt ért dobások lényeges kárt nem okoztak.

A fegyverhasználatkét áldozatát a ker. ügyésze átadta ezután hozzátartozóinak.

Nemsokára megjelent Pacsán az illetékes kir. ügyész is, akit tájékoztattam az eseményekről. /A kerpság, polg. ruhás nyomozókat is rendelt ki./ Így a polgári részről szükséges nyomozás irányítása a tömeg mozgatói, főleg támadásra buzdító ellen a kir. ügyész kezébe került, amiben is az ügyészt kértem, hogy a nyomozást ne a pacsai őrs csendőreivel folytassa le. E célból rendelkezésére állanak a ker. nyomozói is, kiknek a könnyebb sebesültek felkutatása is feladata kell, hogy legyen.

Ami pedig a sajtó elég számos képviselőit illeti, ezeket a laktanyába kérettem, ahol kijelentve, hogy szabályaink értelmében nem vagyok hivatva a sajtót tájékoztatni, azonban, ha közlik velem megállapításait, ezeket a rendkívüli helyzetre való tekintettel készségesen kiegészítem a tényeknek megfelelően. Sok értékes megállapításuk között nem volt egy sem, amely a csendőrök magatartását illetőleg további vizsgálatot tett volna szükségessé. A helyzet tragikumát még a baloldali újságírók is helyesen fogták fel. Újságjaik első közleményei a tárgyi lagosságtól nem tértek el. Ha az eseményeket illetően később eltérések történtek, ezek parlamenti eredetűek voltak, ahol mindig megvan a hajlandóság mindenből politikai tőkét kovácsolni. Ez viszont velejárhoja annak a demokráciának, amely minden állampolgárnak jogot ad saját tiszteleges tárgyiagos véleményének kialakítására és nyilvánítására is. Visszaélékre természetesen a lehetőség szintén adva van. Tisztára jellem dolga, ahol az előnyök között a pénz nem utolsó helyet foglal el.

Nem-csendőr-olvasím számára eleve meg kell jegyezmem, hogy a csendőrségi szabályok a riasztó lövést tiltották. Vagy, vagy! Es ez a "vagy, vagy", ami az államhatalom szilárdságát biztosította, és amely szilárdság minden állampolgár, így az ellenzékiek, sőt a szélsőségesek politikai szabadságára és egyéni biztonságára is kiterjedt, a csendőrök emberi felelősségére fegyverhasználati esetekben mérhetetlen

sullyal nehezedett. Es az az etikai talapzaton álló ember, a csendőr, ezzel teljesen tisztában volt.

Most pedig lássuk a fegyverhasználat lefolyását:

Amikor a végrehajtó a tehennel, a hajcsárokkal és a karhatalmi segélyt nyújtó csendőrökkel a marhavásártérhez közeledett, sztmihályi vásárosok már messziről kiabáltak, hogy "Itt hozzák az adómarhákat!" Erre a vásáros tömeg izgulni kezdett. A hangulat mind feszítőbb lett. Aki tudja, hogy az állattenyésztő magyar általában mennyire csüng állatain, különösen azokon, amelyeket maga nevelt fel, annak sok magyarázat nem szükséges. S hogy a marhavásártérre eladni szánt állatokat hajtának, természetes, hogy ott állattenyésztők tömege található, kikben a szolidaritás érzése ott van.

A további események gyorsan követték egymást.

Az izgatottság fokozódott. Hangok hallatszottak, hogy adják vissza a marhákat. Miután ez a követelés hatástalan maradt, mind nagyobb tömeg csatlakozott a követeléshez. A jv. törm. látta, hogy a helyzet elmérgesedik, fegyverhasználatra kerülhet a sor, ehhez pedig a terep veszélyes, gyűrűbe kerülhetnek, de sok magyar vér áldozattal is járna. Egyelőre odaintett egy közelben levő kétfős vásárugyeleti járőrt. A hangoskodások a most már 5 csendőr láttára kissé csendesedtek. Azonban ez csak vihar előtti szélcsendnek bizonyult, mert most már olyan hangok is hallatszottak, hogy vissza a marhákkal, hanem egyonverik a hajcsárokat végrehajtójukkal együtt. A jv. a tömeg izgatottságát és a terep sajátosságait felmérve, először nyugodt hangon figyelmeztette az embereket, hogy lehetetlen a követelésük, mert itt törvényes eljárásról van szó. A tömeg azonban túl volt azon az állapoton, amelyben józan érv használt volna.

A jv., hogy a további veszélyt elkerülje, hiszen az állatok értékesítése amúgy is lehetetlen már, a végrehajtót és a hajcsárokat viszont köteles bármi áron megvédeni, azt a tanácsot adta a végrehajtónak, hogy adja vissza a marhákat a tulajdonosnak. A végrehajtó ezt a tanácsot követvén, a helyzet pillanatnyilag megnyugodott. Azonban a tömeg nem lett volna tömeg, ha kielégült volna. A jv. ezt jól tudta, és mivel eddig az őrös pacsái ut volt a háta mögött, azon tervezte a védenőceit a községben biztonságos helyzetbe vezetni.

De hogyan? Erre a következő jelenet adta a megoldást. Ugyanis a végrehajtó a vásárosok szemében bár ellenséges, de csak egy előkelő idegen volt, a hajcsárok azonban ismert személyek voltak s a nép szemében aljas árulók, fizetéséért, most már ezek kiadását követelte a tömeg. A jv. nyugodtan, de határozottan kijelentette, hogy a csendőrök a végrehajtó és a hajcsárok biztonságára vannak kirendelve, egy népitőletet kötelesek megakadályozni. Józanságra intette a népet. De a tömeg izgatottsága nyugodtan feltárt érvet már nem vett be. Követelte tovább is a hajcsárok kiadását, és hangok is hallatszottak már, hogy: "Ne féljete a csendőröktől, azoknak nem szabad löni! Különbben is csak vaktöltény van a puskájukban!" E fenyegetőbb helyzetre a jv. csőre töltetett. A katonaviselt emberek rögtön tisztában voltak a töltéssel járó zajból, hogy a töltények élesek. Megtorpant a tömeg. Ezt a pillanatot használta ki a jv. arra, hogy védenőceit a kertek alatt a községbe mentse. Ez sikerült is. Annál is inkább, mert a tömeg a községbe vezető utat rövidebbnek találta és azon rohant be, hogy eleibevágyjon a csendőri fedezetnek.

A rohanó tömeg mind ingerültebb lett. Utközben kerítésléceket tört magának. Köveket és tégladarabokat szedett fel.

A jv.-nek sikerült védenőceit az iskolában elhelyeznie. Em-litettem, hogy ennek bejárata nem az utca felől, hanem a telplomközből volt.

A karhatalmi jör-höz utközben egy 2 fős jör. csatlakozott a marhavásártérrel. Így a törm.-nek az ereje 7 főre szaporodott. Magához intett gyorsan egy közelben szolgálatot végző kirakodó-vásárugyeleti jör-t, amely már a közeledő tömegzugasra a sztmihályi uttorkolathoz közeledett, s az iskola-templomközt a rét felé 2 csendőrrel lezáratta, maga pedig 6 csendőrével az iskola utfelőli kertjében és attól keletre a templomig terjedőleg csatárláncot alkotott. Állva.

A következő események filmszerű gyorsasággal pörögtek le.

A tömeg a közelálló kirakodó-vásártériekkel megszaporodva érezte magát és még jobban felbátorodott. Követeléseit kiabálta, amire a jv. ismét figyelmeztette, hogy álljanak el joggal követelésüktől. Oszlásra szólította fel nyugodt, de erőyes hangon az embereket.

Az izgatott tömeg látva, hogy a hajcsárokhoz nem bír hozzájutni, most már a csendőrök ellen fordult ily kiáltásokkal: "Üssétek agyon a csendőröket!" "Üssétek agyon az állam kutyáit!" A jv-t a szokatlan és megtisztelőnek egyáltalán nem tekinthető röpködő titulusok sem hozták ki nyugalmából. Csak amikor a tömeg szinte artikulatlanul ordítva, lécekkel, botokkal, üvegekkel fenyegetőzve közeledett, szólította fel a népet a vásártér azonnali elhagyására. Szavának fogatja nem lévén, most már fegyverhasználatot helyeztet kilátásba kb. a következő szavakkal: "Ha közelednek fegyvert használnak!"

Az eszüket vesztett embereket már az őket érhető veszély nagysága sem rettentette el. A csendőröket tégladarabokkal, kövekkel és üveg palackokkal kezdték dobálni. Erre a jv. elkiáltotta: "Vissza, hanem lövötek!" Egyik csendőrnek a térdét találta egy jókora tégladarab, egy másik csendőrnek a szuronyhüvelyén tört szét egy üres üvegpalack. A karokkal felfegyverzetek már alig 5-6 méternyire közeledtek hadonászva. E pillanatban elhangzott a jv. egy szóból álló vezényszava: "Csatártűz!" Eldördült az ő első és egyetlen lövése, de egy gondolatlan hamarabb a tömeg valamelyik katonaviselt személyétől is, látva, hogy a csendőrök puskájukat tüzelésre emelik, - egy harsány vezényszó hangzott el: "Feküdj!" mindezekkel egyidejűleg egy toronyba felmászott ember félreverte a harangokat. A csatárlánc többi, a törm. lövését másodperc töredékéig követő, 8 lövésének dördülését harangzugas kísérte. S ennek tulajdonítható alighanem, hogy a balszárnny két csendőre a törm. "Tűzet szüntes!" vezényszavát, amely a tömeg lefekvése pillanatában már is elhangzott, nem fogván azonnal fel, még 1-1 lövést tett /talán legkitettebb helyzetéből kifolyólag magasan/.

Borsó alhdgy. irodájában foglalatoskodott a közeli lakatnyában. A harangzugas első kondulására felugrott, kardját kapva rohant a piacra. A vásárosok menekülő tömegén keresztül a lövések eredete irányába "Tűzet szüntes!"-t kiabálva. Ami már a törm. parancsára amugy is megtörtént. Legelső ténykedése a két ártatlan halott helyszíneinek ép-ségben tartására s a kikerdezhetsetlen súlyos sebesült bekötözésére és kórházbeszállítására irányult. Több, avagy könnyű sebesült nem volt található, mert egy-két ijedt sátras áruson kívül mindenki pánikszerűen rohant haza.

A két halottat a fegyverhasználat /csendőrököt és őket támadó tömeg/ színhelyétől távol eső két különböző sáternál érte a találat. Ok az ártatlan vásárosok köréhez tartoztak. Nem így a súlyos sebesült. Őt a csatárlánc előtt 7-8 lépésre érte a lövés; ő tehát a támadók elülső soraiban kellett, hogy legyen. Ez volt Borsó alhdgy. megállapítása s ezt igazolták később nekem is a vérvnyomok.

A jv. törm. jelentésének vétele után Borsó alhdgy. nekem megtette távbeszélőn a már említett jelentést s utána a szabályszerű távmondati jelentéseit.

/folytatjuk/

Szikulusz.

+..+..+

CSENDŐRNAPI BESZÁMOLÓ.

A f. évben megtartott csendőrnapi emlékezésekről az eddig ide beérkezett eredeti beszámolókat azzal a megjegyzéssel közöljük, hogy megcáfolatlan bizonyítékai az azokban foglaltak annak, miszerint eredményesen ápolgatjuk multunkat, abból meritve erőt a jelenre s a jövőre pedig bizodalmat.

Európában Londonban, Linzben és Tourcoingban nyilvánosan tartott emlékezésekről értesültünk, de csak az utóbbiról kaptunk részletes beszámolót. Kezdjük tehát ezzel:

"Ézévi csendőrnapot Tourcoingban szűkebb családi és baráti körben nálam /területvezető lakásán/ rendeztük meg február 17-én. Elég szép számmal vettünk részt azon. Rövid megemlékezés után felolvastam Vezetőnknek legutóljára hoztam irt levelét, majd Hajas István bajtárs el-szaválta erre az alkalomra irt versét, utána Bata József bajtársunk rö-
/.

vid visszapillantással emlékezett multunkról. Ézután elfogyasztottuk vacsoránkat s hosszasan elbeszélgettünk. A körülményeink nem engedték meg, hogy nagyobb szabású emlékezést tartsunk, szétszortságunk, valamint az anyagiak gátoltak abban."

"A délaustriai csendörök Adelaideben egyik Bajtárs otthonában jöttek össze március 10-én, megünnepelni a csendőrnapot. Tizenegy bajtárs jelent meg ezen az összejövetelen, kellemes délutánt és estét töltöttek együtt, megemlékezve a csendőr-hősökről és felidézve a csendőr szolgálat szép emlékeit".

Nyugataustriai csoportunk az 1963. évi csendőrnapi összejövetelét v. Oláh-Sajti Lajos bajtársunk házában, egy vidéki városkában, Narroginban tartotta meg, új házuk felavatásával egybekötve. A távolság, elfoglaltság és más okok miatt aránylag csak kevesen jöhettek össze, de akik megjelentek, nemcsak fizikailag, hanem lélekben is valóban együtt voltak, úgy is, mint magyarok, úgy is, mint csendőrbajtársak! Ez az összejövetel igen alkalmas volt a bajtársi együttérzés további erősítésére és annak felélénkítésére.

A csoportvezető a következő beszédben emlékezett:

"Bajtársaim! A mi Urunk, Jézus Krisztus mondotta: "Ahol ketten vagy harman összegyűlnek az én nevében, ott vagyok közöttük". Akik most itt csendőrnapi megemlékezésre összegyűltek, hűség és lélekkel és valóban a mi Urunk szent nevében jöttünk össze, elhozván szívünkben a mindhalálig tartó hitünket, nemzethűségünket és bajtársi szeretetünket. A vasfogu idő örlése felettünk sem mult el nyomtalanul: öregebbek és testünkben hajlottabbak lettünk. Bensőnkben azonban változatlan tüzzel ég és az ismeretlen jövőbe Istenben bizakodóan tekint a magyarságunkhoz ragaszkodás. Ez ünnepélyes órában szívünket felemelve, különös melegséggel és szeretettel gondolunk a nagyvilág bármely pontjára elszórt élő és holt csendőrbajtársainkra, hozzánk tartozóinkra és sokat szenvedő magyar fajtánk minden tagjára. Es ez órában csöndesen, de igaz lélekkel megismételjük fogadalmunkat, hogy ezután is megmaradunk hűségben magyarságunk mellett mindaddig, amíg csak hosszabbá nem válnak felettünk az árnyak és el nem mulik tőlünk az élet lüktetése.

Összegyűltek itt most, messze vidékekről is eljövén, háladásként, emlékezésre és lelki felüdítésre. Szívből köszönöm megjelent Bajtársaimnak és Családtagjainknak, hogy hívásomra eljöttek. Talán éppen e percben Nyugataustralia minden olyan templomában, ahol magyar misét vagy istentiszteletet tartanak, hű imádság száll fel a magyar papok és magyar testvéreink ajkáról érettünk, élő és halott magyar csendőrökért, vértanuságot szenvedő Testületünkért. Adja a Mindenható, hogy imájuk meghallgatásra találjon, s minden magyar ember ismét szabadon és boldogan élhessen őseink földjén!

E bajtársi találkozásból merítsünk erőt az élet terheinek továbbviseléséhez. A sors akarata ideszórt bennünket, s mi itt lehetünk a szerencse forgandóságához képest anyagilag szegények vagy gazdagok, a valóság mégis csak az, hogy mindannyian hazátlan és vergődő lelkű magyarok vagyunk, akik bennőjükben - még akkor is, ha kifelé egyesek tagadnak - legalább megpihenni hazavágyunk az elhagyott Haza megszentelt földjébe. Ez érzéstől áthatva elemi erővel csendül fel szívünkbe a költő szava:

"Miénk volt egyszer az a drága föld,
pompába és rongyokba öltözött
urak voltunk vagy éhes koldusok,
de a miénk volt egyszer az a föld!
Miénk volt az álma, ébredése,
vidám mosolya s a nevetése.
De sokszor a fájdalom nyögése,
mert a miénk volt az a drága föld!
Anyánk volt, aki két kézzel adott,
megáldva előbb minden falatot.
Belőle éltünk s abba temettünk;
a mindenünk volt az az áldott föld!
Együtt vert szívünk a szívével,
megöntöztük vérről verejtékkel,
és ha kellett, meg is haltunk érte:
Érted, Te drága szent Magyarországnak!"

tónsági szolgálatának kezelését Magyarországon, és vázolta az előzményeket, amelyek a csendőrség felállítását kötelező erővel szinte parancsolták... Rendeletek és paragrafusok... Sárgult papír a magyar Corpus Juris 1881. évből. Mélységes meghatottsággal forgatja az érdeklődő ide messze idegenbe került és idegen közkönyvtárban őrzött köteteket... de a kötetek tartalma csak lassan elavult értelmű szavakból áll és oly keveset ad abból a szellenből, hitből és magatartásból, ami a m.kir. Csendőrséget jellemezte olyan országban, amelynek államszervezete ezer esztendőn át nemzeti volt. Ez a csendőrség azonosította magát a Kárpát-Duna-medencében települt nép nemzeti célkitűzéseivel, és szembeszállott minden nemzetközi jellegű szervezkedéssel, melynek végső fokon az volt a célja, hogy idegen népek uralmát kényszerítse ránk. A szláv vagy a germán nyomással szemben magyarnak maradni a Duna-tájon, ez jelképezte az őrsöt, a járőrt, a szakaszt, a szárnyat és az egész felső vezetést. Ennek a feladatnak teljes műrtékben megfelelt, és amikor a II. világháborúban és ennek folyamán valóban jöttek a "zord idők", ebben az embertelen felfordulásban is határozottan, de igazságosan magyar maradt, mint ilyen teljesítette feladatát. Minthogy szervezettségénél fogva nem politizálhatott, a m.kir. Belügyminiszter rendeleteit maradéktalanul végrehajtotta. Ezen rendeletek között lehetnek olyanok is, amelyeket a m.kir. Csendőrség nem helyeselt, de szolgálati utasítása értelmében végre kellett hajtania... Ennek ellenére számtalan bajtárs mégis háborus bűnösként állt az u.n. népbíróság előtt.

Azt nem állíthatjuk, hogy a m.kir. Csendőrség soraiban nem akadhattak egyesek, akik jogellenes cselekményt követtek el, mint ahogyan béke időben is előfordult, hogy a hivatalos hatalommal való visszaélés miatt kellett egyeseket felelősségre vonni. Azt azonban tiszta lelkiismerettel állíthatjuk, hogy a kiadott utasítások - a lenni vagy nem lenni háború közepette - sohasem voltak olyanok - míg a végrehajtott hatalom magyar kezekben volt - hogy azoknak teljesítése a csendőrök részéről bűncselekményt jelentett volna. Amit azonban a szovjet cselédek az igazságszolgáltatás álarcában a Testület tagjaival szemben elkövettek, nem volt más, mint közönséges bűncselekmények sorozata.

Szelidebb formában ugyan, de hasonlóan jártak el Nyugaton, jajj a legyőzetteknek szellemében, a csupán parancsot teljesítő katonákkal, csendőrökkel, rendőrökkel szemben. De Nyugaton ma már rádőbentek hibájukra, hogy a háborus gyűlölet hevében félre lökték a nyugati civilizáció jogrendszerének legnemesebb elveit, és a rehabilitáció előbb vagy utóbb bekövetkezik.

Az m.kir. Csendőrség aránytalanul nagy háborus veszteségeire térve kijelentette, hogy valóban a magyar csendőr volt a vörös lávával elborított Magyarország "pompeji katonája", az utolsó napok zúr-zavarában is higgadt nyugalomával örök példáját adta a kötelesség hű teljesítésének.

Ünnepi megemlékezését a következőkkel fejezte be: A járőr kakastollas alakja összenőtt a magyar tájjal, szétszórhatják, börtönbe vethetik, sortüz elé állíthatják, üldözhetik és mégis ott él... él a magyar népen, a Tisza, a Duna táj levegőjében... és amikor csikorog a hó, zug a viharos szél... tűző nap porában a járőr ott portyázik az uton... Az érckakas élesen csikorog Buda-vár felett, és a szovjet cselédei öszszerezzennek, mert tudják, hogy a magyar csendőr vissza jó...

A hallgatóság meghatódottan, nagy tapsal köszönte meg a beszédet és ugyancsak lelkesen ünnepelte a zeneszámok szereplőit, nevezetesen: közismert Hám-trio magyar nótá egyvelegét, valamint Bachmann Géza ismert hegedűművész játékát.

Az est befejezése előtt került sor 24 csendőrbárát felavatására is, akiket a megjelentek hosszantartó ünneplésben részesítettek.

A befejezést jelentő magyar Hymnusz élénklése után a csoport Hölgyei teán láttak vendégül a megjelenteket, s a fehér asztal mellett a késő éjszakába nyúló órákig meghitt hangulatban maradtak együtt.

"A brásiliani kis csendőr csoport Sao Paulóban, február 17-én délben, bajtársi ebéd keretében, csendőr családi és baráti körben ünnepelte meg az idei csendőrnapot a "Casa Grande" nevű magyar vendéglőnek erre a napra fenntartott és ünnepi díszbe öltözött éttermében.

Az ünnep kezdetén központi Vezetőnk meleg szavakkal üdvözölte a megjelenteket, kérvén őket, érezzék magukat jól a magyar csendőrök

körében, akik a magyar lelkiiségnek, a magyar szellemiségnek és a biztos magyar feltámadás hitének hordozói. Utána sajnálattal közölte, hogy az idei csendőrnapi kiszemelt ünnepi szonok, B.J. bajtársunk két nappal előbb sürgős és súlyos operáción esett át, így a már elkészített beszédjét R.D. bajtársunk fogja felolvasni. A szép, versekkel is fűszerezett ünnepi beszéd visszanyult a csendőrmúltba, tele volt mély vallásossággal, a Haza- a Magyar Nép-, a Testület- és a Bajtársak iránt rajongó szeretettel, Hőseink, Martyrjaink iránti hálával és dicsőítéssel. Az utóbbiakat az ünneplők állva hallgatták végig. Végül a biztos magyar feltámadás melletti hitvallással fejezte be. A nagy gonddal és igazi csendőrszemlemben szerkesztett beszédet a közönség lelkes tapsal jutalmazta.

Az ünnepi beszéd után központi Vezetőnk ennek a kis csoportnak és a nagyvilág különböző részein hasonlóan ünneplő lelkes csoportoknak a példájával eseteltte, mire képes az egyetértéssel párosult szeretet. Majd - ősi szokás szerint - a dicséretet és a kitüntetések követték. Központi Vezetőnk első helyen felolvasta B.J. dicsérő okiratának szövegét azzal, hogy az eredeti okiratot előző nap, 16-án személyesen nyújtotta át beteg Bajtársunknak a kórházban. Utána meleg beszédítő szavak kíséretében három új tag mellére feltűzte szép jelvényünket. Minden egyes jelenetet hosszantartó taps követték.

Az ünnep hivatalos részének befejezéséül a megjelentek együtt elmádkozták a magyar Hiszek egy...-et.

Ezután következett a diszebed, amelyben a magyar vendéglős társak tudományuk, magyar vendégszeretetük és irántunk érzett tiszteletük legjavát mutatták be. Nem csoda, hogy a kis sereg kiváló hangulatban, bensőséges baráti beszélgetésben d.u.5 óráig maradt együtt, távozáskor pedig magyaros öleléssel vettek búcsút egymástól, és egy fényesen sikerült, szeretettel átíhatott csendőrnapi kedves emlékével hagyták el az ünnepély színhelyét.

Meglepetés volt központi Vezetőnk részére, amikor az ünnepély végén a Bajtársak nyilatkozatot nyújtottak át neki, amelyben évi, állandó összegű támogatást szavaztak meg a Bajtársi Levél számára".

New-Brunswickban csoportunk tagjai február 17-én tartották meg csendőrnapi emlékezésüket.

"Ünnepségünk Szentmise, illetve Istentisztelet hallgatásával kezdődött, majd közös ebéden vettünk részt kb. 65 személy. Zalántay János ezds. bajtársnk mondott emlék-beszédet. Tízennyolcadik esztendője, hogy ránkborult a viharral párosult sötét éjszaka. Ez a vihar eredményezte azt, hogy itt idegenben ültünk össze Testületünk születésnapjának emlékezésére.

Megemlékezés-em tényekre alapítom: a Testület csendőri és katonai értékeire. A közbiztonság volt szülő-anyánk, a katonai szervezetünk édes-apánk. Amit tőlük öröklöttünk, elpusztíthatatlan volt és az is marad.

Es most következzenek a tények: 1922. Feldarabolásra ítélt hazánk körül a történelmi határ helyett az u.n. demarkációs vonal húzódott. A cseh-szlovák vonalon egyik cseh csőörgy. kihívhatja az öpköt és közli vele, hogy a demarkációs vonal kettő Km-el mélyebben van a csehek oldalán. Harsány hangon mutogatott egy térképet azzal, hogy a csendőrség 24 óra alatt vonuljon vissza a szerinte helyes demarkációs vonalra, mert ha ezt nem teljesíti, a már ott levő cseh szd. harc árán is elfoglalja az őket jogosan magillető terület sávot.

Az akkori viszonyok között a járáspk.3 belterületi őrsének legénységét elfogatokon az érintett határszéli őrsre vezényelte és a két fős járőrök helyett négy főre emelten portyáztatta a határt. Az egyetlen golyószóró jőrtől-jőrré cserélt gazdát a cseh ezd-nál levő 2 szabványos géppuskával szemben. A 24 óra letelt, és a támadás helyett a csehek az azt követő 24 órában eltűntek a határról, maradt minden a régiiben. Mint később kiderült, a cseheknek a határtól egy Km-re, a magyar oldalon levő korcsma épületre lett volna szükségük határőrségük elhelyezésére.

1934. Az otthoni egyik dandár székhelyen a honvéd-napi ünnepsége során a prb. cső. iskola szd-a is beosztást nyert a diszebedbe.

Ezúton is köszönettel nyugtázzuk az Önhozzájárulását a B.L.re segélyalapra.

A nagyszámu városi és falusi közönség-elbúvólve a látotaktól-nézte a katonai parádét. Amikor a végén és utolsónak a prb.cső. szd. kakastolljainak egységes lengését és hibátlan díszmenet-lépésének ütemét látták és hallották, lelkesülés szülte éljenzés és taps kísérté végig a szd.elvonulását.

1939.Kárpátalja. A Turja-völgyében fekvő községbe bevonulnak csendőreink. A cső.laktanya már Trianon előtt is ugyanabban az épületben volt. A vasárnapi Istentisztelet után beállit oda egy közép-korú ruszin, kezében a békebeli laktanya-címtáblával. Atadja azt az őrs-parancsnoknak azzal: 21 évig őriztem, mert tudtam, hogy maguknak visszaadhatom. Örömkönnny csillogott szemében.

Bajtársak! Mit bizonyít 1922? A Testületnek nemcsak az ország határan belül, de azon kívül is meg volt a tekintélye.

1934.megnyilatkozása: A honved-nap közönségének szeretet diktálta érzése kísérté a prb.cső.szd.díszmenetét a honvéd zenekar hangjain kívül...

1939.Az egyszerű erdei famunkás ruszin 21 éven keresztül rajtegette a laktanya-címtáblát, mert megbecsülését csak a magyar csendőr érdemelte ki.

A három eset három erkölcsi tényezőt igazol: A tekintélyt, a szeretetet, a megbecsülést! Elveszthettük hivatásunkat, elrabolhatták Hazánkat, megfoszthattak mindenüktől, de testületi értékeink tovább élnek! Nem tudjuk, mit hord méhében jövőnk, de abban biztosak vagyunk, hogy Testületünk értékeire nemcsak büszkék voltunk, de azok is maradunk!"

Canadai csoportjainktól beérkezett tudósításainkat, hely szűke miatt, a B.L.következő számában közöljük.

KÖZLEMÉNYEK, SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Felhivom Bajtársaim figyelmét, hogy központi Vezetőnk címe megváltozott. Új címe: Julio KIRÁLY. Caixa Postal, 6.555. SAO PAULO. Brasil.

A Magyar Cserkész Szövetség Központi Sajtó és Tájékoztató Hivatalának közlése szerint 30 viharos esztendő telt el az 1933-ban megrendezett gödöllői cserkész-világjamboree óta. A nagy esemény emléke nemcsak az akkor résztvevőkben él tovább, hanem arról a világon szétszórt mai magyar cserkészek is megemlékeznek.

Elsőkként a hazától legtávolabb élő csapatok emlékeztek meg a nagy eseményről; auztráliában, a Victoria állambeli Warrandyte mellett rendezett emlékjamboreen, 1963. január 2-10 között 150 magyar cserkész és leány-cserkész vett részt Sydneyből, Perthből és Melbourneból.

A kitűnően megrendezett tábor és verseny bizonyította annak, hogy az auztráliában élő magyar cserkészek felmérték hivatásukat: a magyarság szolgálatát és a magyar cserkészszemély, az "emberebb ember, magyarabb magyar" fogalmá ak elmélyítését. Jó munkát továbbra is!

Dr.vitéz DAMASY Farkas ny.vörögy f.évi január hó 22-én, internálási helyén, Rakamazon hosszú szenvedés után meghalt. Különbféle, de főként központi beosztásokban teljesített annak idején szolgálatot, utoljára mint a központi nyomozó osztály parancsnoka. Nyugodjék megbékélten a hazai földben.

Miért lett Márton csendőr? c. novellának folytatása, hely szűke miatt, e számunkból kimaradt.

H A N D S C H R I F T - K E Z I R A T. ADRESS-CIM: B.L.SZERK
UTRECHT, Nansenlaan 29. Nederland-Europe.

Drukkwerk! Heer
Printed Matter! Mr. Dr. B. REKTOR
Periodique! Msr. P.O.Box 784.
Druchsache! Herrn. PRESIDIO OF MONTEREY, Calif

U.S.A.